

Til Kunnskapsdepartementet

Utkast til ny fagskolelov - høringsvar fra Utdanningsforbundet

Høringsutkast – Utkast til ny fagskolelov

Utdanningsforbundet viser til høringsbrev og høringsnotat om ny fagskolelov. Generelt mener Utdanningsforbundet at mange av forslagene i høringen vil bidra til at fagskolen styrkes og blir mer attraktiv både for studenter og for arbeidslivet. Vi vil særlig fremheve styrking av studenters rettigheter, representasjon i fagskolenes styringsorgan og at fagskolene nå skal få ansvar for å legge til rette for et studentorgan. Det er også positivt at de ansatte i større grad får representasjon i styrer.

Tema vi spesielt ønsker å kommentere i høringen er:

- Nivåplassering av fagskolen i kvalifikasjonsrammeverket
- Treårige fagskoleutdanninger
- Innføring av studiepoeng i fagskolen og omregning av studiepoeng internasjonalt.

Nivåplassering av fagskolen i kvalifikasjonsrammeverket

I formålet fastslår høringen at fagskolen skal ligge på nivå 5 i kvalifikasjonsrammeverket. Utdanningsforbundet støtter dette. Et viktig mål for fagskoleutdanninger er at de skal være korte, praksisnære utdanninger som utvikles på yrkesfagenes og arbeidslivets premisser.

Et viktig skille mellom fagskoleutdanninger og utdanninger på universitet og høyskole er at det ikke stilles krav til at utdanningene på fagskole skal være forskningsbaserte. Selv om enkelte fagskoler tilbyr utdanninger hvor deler av innholdet er forskningsbasert, er det ikke et lovfestet krav til at utdanninger som tilbys ved fagskoler skal være forskningsbaserte.

Utdanningsforbundet mener dette bør stå ved lag. En endring til betegnelsen *høyere yrkesfaglig utdanning* slik departementet foreslår i høringen og som er en oppfølging av forslag i Meld. St. 9, taler ikke for å heve fagskolen til nivå 6 i kvalifikasjonsrammeverket som omfatter første syklus i fullført bachelorutdanning.

Unntakshjemmel for at fagskoleutdanning skal ha tre års omfang

Utdanningsforbundet støtter departementets forslag om at fagskoleutdanning av inntil tre års innhold og omfang bare skal skje unntaksvis. Fagskolen skal tilby korte videreutdanningstilbud som i hovedsak er rettet inn mot fag- og yrkesopplæringen. Som en

arena for spesialisering og videreutdanning som følger fag- eller svennebrevet, er det naturlig at fagskoleutdanningens omfang ikke strekker seg utover to år. Mange av dagens fagskoleutdanninger er ettårige, og det mangler dokumentasjon på at treårige fagskoleutdanninger etterspørres i mange av sektorene i arbeidslivet. En stor del av fagskolestudenter tar utdanningen som et deltidsstudium ved siden av full jobb. For denne gruppen vil en utvidelse til treårige løp gjøre utdanningene mindre tilgjengelige. Utdanningsforbundet mener på et slikt grunnlag at fagskolen i utgangspunktet bør begrenses til to års varighet. Hvis det åpnes for unntak, bør dette forskriftsfestes som unntak som bare gjelder i helt spesielle tilfeller. Slike unntak kan for eksempel være der det kreves særegne sertifiseringer, autorisasjoner eller liknende.

Studiepoeng

I Meld. St. 9 «Fagfolk for fremtiden» kommer det tydelig frem at forslaget om å innføre studiepoeng som læringsutbytte- og omfangsmål for fagskoleutdanningen ikke vil innebærer noen endringer i realiteter fra dagens fagskolepoeng. Meldingen slår fast at det påhviler fagskolene et betydelig ansvar for å informere fagskolestudentene om at fagskolene skal operere med egne studiepoeng *og at en innføring av studiepoeng i fagskolen ikke vil ha konsekvenser for overgang til høyere utdanning eller fritak for fag i høyere utdanning.* Ett av Utdanningsforbundets innspill i høringsrunden til stortingsmeldingen var at felles poengbetegnelse kan gjøre det mindre tydelig at fagskolene og UH-institusjoner har ulike mandat og funksjoner, og at utdanningene fører frem til forskjellig sluttkompetanse. Overgangen til lik poengbetegnelse kan bidra til å utydeliggjøre fagskoleutdanningenes egenart overfor arbeidslivet som praksisnære og yrkesrettede utdanninger. *På denne bakgrunn mener vi det må komme klart frem i lovteksten at endringen i betegnelsen ikke gir automatisk rett til å få godkjent fagskoleutdanning som en del av høyere utdanning, slik som departementet foreslår.*

Utdanningsforbundet mener det er behov for et betydelig informasjonsarbeid for å klargjøre at to typer poeng med samme navn ikke er compatible. I et slikt arbeid er det en fordel å kunne kommunisere et tydelig tidspunkt for overgangen mellom studiepoeng og fagskolepoeng og at det ikke bør åpnes for at tidligere avlagte fagskolepoeng kan konverteres til studiepoeng. Vi mener det bør gå tydelig frem av dokumentasjonen til fagskolestudentene at studiepoengene er avlagt ved en fagskoleutdanning.

Omregning til studiepoeng internasjonalt

Utdanningsforbundet støtter departementets forslag om at fagskolene ikke kan omregne sine studiepoeng til European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). Som departementet peker på, så er ikke fagskoleutdanning del av Bologna-samarbeidet. Tilknytningen til Bologna-prosessen og Bolognas rammeverk for høyere utdanning, Qualification Framework for the European Higher Education Area (EHEA), har fra starten av vært for utdanninger og institusjoner som er omfattet av universitets- og høyskoleloven i det enkelte medlemsland. I Norge er studiepoeng i UH-sektoren knyttet til ECTS som har sitt utspring i Bolognaprosessen. Disse studiepoengene baseres på krav til forskningsbasert utdanning. ECTSene er innført i en rekke land gjennom *Bolognaprosessen og er uløselig knyttet til høyere utdanning, altså nivåene fra bachelor til fullført Ph.d i EHEA.*

Land som innfører ECTS som en poengbetegnelse for utdanninger som ikke omfattes av landets høyere utdanningslovgivning og Bologna vil måtte operere med egne ECTSer som ikke har overføringsverdier til ECTSene i Bologna. Skal studiepoeng i fagskolen tilsvare

dagens studiepoeng i UH-sektoren, som har tilknytning til ECTS og Bologna, vil dette innebære at fagskolen blir mer lik og kanskje også vil måtte inngå som en del av UH-strukturen. Konsekvensen vil uansett måtte bli en sterkere akademisering av dagens fagskole, noe som igjen svekker skillet mellom fagskolen og UH-utdanninger. Fagskolen vil da ikke lenger ha samme funksjon som tilbyder av praktiske og yrkesrettede utdanninger som bygger på fag -og yrkesopplæringen og som utvikles på yrkesfagenes premisser.

Fagskolekandidat

Utdanningsforbundet er positiv til forslaget om å innføre tittelen fagskolekandidat. Vi mener tittelen kun bør tildeles for fullført utdanning som innplasseres i NKR som fagskole 2.

Med vennlig hilsen

Milena Adam
Seksjonsleder

Kristin Vik
seniorrådgiver